

forhandlingerne. Det skulle, sagde Lord Home, være muligt at forbyde forsøg med atombomber. Under forhandlinger i Genève om en traktat herom henstod kun få punkter uafgjort, og den britiske og den amerikanske regering fremkom med nye forslag for at imødekomme, hvad vi mente var legitime sovjetiske ønsker. Disse forslag blev aldrig diskuteret. I stedet for drøftelser kom der en kæde af atomekspllosioner, som resulterede i nedfald over hele verden. Det tog naturligvis mange måneder at forberede disse ekspllosioner. Med andre ord, medens den ene side forhandlede i god tro, begik den anden bedrageri. Hvordan kan der være tillid mellem nationer, hvordan kan man håbe på fredelig sameksistens under sådanne betingelser?

Den britiske repræsentant så imidlertid et vist lyspunkt i de principper for en nedrustningsaftale, som USA og Sovjetunionen var blevet enige om. Han så ikke nogen væsentlig forskel mellem dem og de principper, som tidligere på året var offentliggjort efter Commonwealth-premierministrenes konference. Det kunne imidlertid ikke nytte „at skjule hovedet i sandet“. Når strudsens gjorde dette, så den ikke alene tåbelig ud, men var yderst sårbar. Vanskeligheden har altid været at omsætte nedrustningsprincipperne i handling, og det største problem har været inspektionen. Principet om almindelig og fuldstændig afrustning, som hr. Gromyko har nævnt, er et af målene for den vestlige plan, men der er naturligvis disse inspektionsvanskeligheder, som jeg gerne vil illustrere.

Sovjetunionen siger, at der ikke må finde inspektion sted, før alle våben er ødelagt, og at enhver inspektion i mellemtiden er det samme som spionage. Enhver kan se, hvor vanskeligt dette gør det at gennemføre et trinvis nedrustningsprogram. Lad os antage, at hver side kaster 500 flyvemaskiner på et bål. Man kan inspicere et sådant bål, men man kan ikke, således som jeg forstår den sovjetiske holdning, inspicere, hvad der kommer ud af fabrikernes samleband. Hvordan kan man vide, at der ikke den følgende dag vil blive fremstillet 500 eller endog 1 000 flyvemaskiner til at erstatte dem, der er brændt? Det er en af de vanskeligheder, der må løses, men det kan ikke gøres simpelt hen ved en

principerklæring, hvor velkommen en sådan end er.

Han håbede, at den amerikanske nedrustningsplan ville blive omhyggeligt overvejet af Sovjetunionen.

Den britiske udenrigsminister brugte derefter spørgsmålet om frit indgåede traktaters og overenskomsters ukrænkelighed som den anden illustration på anarkiet i FN og nævnte som eksempel den nye krise i Berlin.

De fire allieredes forpligtelse til at bære et fælles ansvar for hele Tyskland blev højtideligt og frit indgået. Man kan absolut hævde, at der efter 16 års forløb kan være grundlag for en forandring, men når kontrakten ikke er udløbet, så må denne forandring ske efter overenskomst.

Han ville gerne forpligte sit land til nye forhandlinger, men der var to ting, man måtte være sikker på. Den ene var, at Vestberlins befolkning havde frihed til at leve det liv, som den selv valgte, og det andet, at der var absolut garanti for denne frihed.

Et af de mest vedholdende træk i FN's virksomhed har været at stå fast på selvbestemmelsen, og det er, sagde Lord Home, på dette grundlag, det tyske problem og Tysklands fremtid må løses i det lange løb. Forholdet er imidlertid det, at der er 2½ million frie mennesker, som lidenskabeligt ønsker at forblive frie. Hvis der skal forhandles — og det håber jeg der skal — må uforstyrret adgang til byen og absolutte garantier for befolkningens frie liv være en del af ordningen.

Min tredje illustration af, hvorledes det straffer sig at afvige fra pagtens forskrifter, fortsatte Lord Home, bringer mig ind på selve FN's funktion samt organisationen af kollektiv sikkerhed og et fredsbevarende maskineri — og lad os altid huske, at formålet med det fredsbevarende maskineri er, at de enkelte nationer ikke skal finde det nødvendigt at hævde deres rettigheder ved hjælp af egen magt. Den oprindelige opfattelse hos pagtens ophavsmænd var, at i tilfælde af et bevidst fredsbrud ville alle andre slutte sig sammen imod angriberen. Og dersom krige med indblanding af mange lande vil fortsætte, hvilken anden løsning er der da end at etablere et fredsbevarende maskineri? Indtil nu er vore